

(Kort bemærkning).

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Tak for svaret. Jeg er meget, meget glad for, at fru Jytte Andersen har det her meget optimistiske syn – og det kan vi jo kun dele – på, hvilke muligheder der er, hvis vi griber arbejdsmarkedspolitikken korrekt an.

Men det er bare sjovt: Det hænger jo ikke sammen. For hvis det virkelig lykkes at skabe et arbejdsmarked, hvor mennesker ikke bliver nedslidte, hvor der stort set ikke er nogen arbejdsløse, og hvor der er plads til de ældre – de vil gerne blive, og så går de jo ikke på efterløn – hvorfor er det så nødvendigt at forringe efterlønsbetingelserne? Hvis folk ikke blive nedslidte – hvis man tror på det – så ved vi jo, at så bliver de længere på arbejdsmarkedet.

Jeg beklager, men det hænger bare ikke sammen.

Kl. 15.25

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Altså, jeg tror sådan set, at regler betyder noget for folks adfærd. Og vi ved, at folk lever betydelig længere i årene fremover – det gælder alle grupper, sådan som vi har været inde på før. Jeg erkender, at der med hensyn til levetid er en meget stor ulighed mellem de forskellige grupper, men alle lever faktisk længere. Og hvis de ikke lever længere, ja, så laver vi jo ikke om på reglerne, vel?

Men de lever faktisk længere, forhåbentlig fordi de får et bedre arbejdsmiljø, og det er derfor, vi laver reglerne om. Hvis der bliver flere i Danmark, der har brug for ældreomsorg, og det ved vi jo – vi har en forsørgelsesforpligtelse, en omsorgsforpligtelse, som vil stige – og hvis vi skal gøre det godt nok, er det nødvendigt, at der sker et positivt bidrag til udvikling af arbejdsstyrken. Og det er det her et eksempel på: ved at ændre på reglerne giver vi vores bidrag til en positiv udvikling.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

En positiv udvikling af arbejdsstyrken er sådan noget, der foregår frivilligt ved positive incitamenter. Det, Socialdemokraterne har lagt stemmer til her, er jo en negativ udvidelse af arbejdsstyrken, hvor man siger: De grupper, som ikke

har andre muligheder, tvinger vi til at blive nogle ekstra år på arbejdsmarkedet.

Jeg er sådan set glad for fru Jytte Andersens ærlighed; hun medgiver jo i indlægget, at Socialdemokraterne ønskede en efterlønsalder på 62 år, men faktisk har accepteret en på 63 år, for indkseringen betyder jo, at vi – ifølge det, fru Jytte Andersen siger i sin ordførertale – i år 2025 kan sige: Ud fra de oplysninger, vi har i dag, vil efterlønsalderen i 2025 være 63 år, og så stiger den til 66 år. Pensionsalderen hæves jo tilsvarende til 71 år. Og det synes jeg man skal være ærlig og sige er en følge af det, Socialdemokraterne har lagt stemmer til, at al den ekstra tid, vi lever, skal bruges til arbejde.

Men når vi nu ved, at de, der har det hårde fysiske og psykiske arbejde, ikke lever lige så lang tid som højtloønnede, veluddannede, er det faktisk en negativ udvidelse af arbejdsstyrken, fordi det rammer de dårligst stillede hårdest. Det bliver kassedamen, sygeplejersken, jord- og betonarbejderen, som kommer til at betale for det her.

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Jeg havde indtryk af ud fra den debat, vi havde i fredags, at noget af det, som SF er optaget af – og som vi også er meget optaget af – er, at arbejdsmiljøindsatsen primært rettes mod de grupper, som bliver nedslidte. Det er altså 3 mia. kr., vi snakker om. Vi har 12-13 år til en behård indsats netop for de grupper.

Der må jeg sige, at jeg faktisk er så optimistisk, at jeg tror på, at vi vil stå i en situation med et bedre arbejdsmiljø. Forhåbentlig vil der også være et fagligt pres for et bedre arbejdsmiljø og dermed mindre nedslidning. Det vil sige, at også de grupper – kassedamer, sygehjælper, politibetjente, fængselsbetjente – som i dag har et hårdt arbejdsmiljø, vil have kræfter til en gradvis tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet. Og vi vedstår, at alderen for efterløn sættes op til 62 år, og *kun* hvis gennemsnitslevealderen hæves over en 2-årig periode, vil der ske en opjustering på ½ år, og den vil så stige til 63 år.

Men det er jo under forudsætning af, at gennemsnitslevealderen stiger, og det hænger efter vores bedste overbevisning og ud fra alle erfaringer sammen med, hvordan man bliver behandlet på arbejdsmarkedet, og vi tror altså på, at en massiv arbejdsmiljøindsats virker.